

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Aliæ adversariorum ratiunculæ infiguntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

decrevit, quàm ex meritis prævisis. Probatur
Consequentia, non enim aliter ab æterno fuit
decreta gloria, ac in tempore executioni man-
datur: Ergo si in tempore confertur dependen-
ter à meritis, ex illis ut prævisis decreta fuit ab
æterno, & consequenter nullum datur in Deo
decreum efficax circa gloriam, merita prævisa
antevertens.

Confirmatur, Actus exterior & interior sunt
formaliter ejusdem honestatis. Sed exterior glo-
ria collatio gaudet honestate iustitiæ, ut doce-
tur in Tractatu de merito: Ergo etiam intentio
ejus tribuendi, debet esse ex iustitiâ, & non ex
pure liberalitate, & consequenter supponere
præscientiam meritum.

Respondet ex doctrina tradita corollario ul-
timo præcedentis: Duplex circa gloriam con-
sideratio esse decretum in Deo, intentionis ut
ejus executionis alterum. Primum cum ex-
ecutione in modo attingendi objectum non ad-
equatur, imò potius opposito modo procedit, un-
de enim incipit intentio, terminatur executio;
ac prout loquendo de isto, falsum est dicere,
gloriam eodem modo esse à Deo decretam &
ejus executionem, quo in tempore executioni mandatur.
Si verò de secundo decreto loquamur, verum
est ab æterno per illud esse volitam gloriam, eo
modo quo in tempore fuit executiva; unde cum in
tempore confertur ex meritis, ex illis etiam
fuit volita per decretum executivum.

Ad confirmationem dicendum est, Majorem
esse veram de actu interiori, immediatè imperā-
te exteriori; falsam autem de exteriori, solum
mediatè imperante exteriori: intentio autem
efficax gloriæ, immediatè non imperat gloriæ
exhibitionem, sed tantum mediatè; illa enim
immediatè imperatur à decreto executivo, un-
de hoc decretum honestate iustitiæ formaliter
gaudet; aliud verò est pure liberale & gratui-
tum, & meritum præscientiam antecedit.

Dicitur: Cuilibet decreto divino debet aliquis
effectus ad extra correspondere; Sed voluntati
gratuitæ dandi gloriam, nullus correspondet ef-
fectus ad extra: Ergo in Deo non datur talis vo-
luntas, seu decretum illud gloriæ intentivum,
meritorum præscientiam antecedit. Minor
probatur, quia si aliquis effectus illi correspon-
deret, deberet esse gloria, gratis & sine meritis
collata, quæ tamen non ita de facto confertur.

Respondet prætermissa Majori, de qua dispu-
tant Theologi in Tractatu de voluntate Dei, ne-
gando Minorem; ad cuius probationem, nego
sequelam: licet enim voluntas dandi gloriam sit
ante prævisa merita, non tamen est voluntas dā-
di gloriam sine meritis, sed per merita & bona
opera ab ipsa præparanda: unde effectus illius
ad extra, est gloria in executione ex meritis
communicata.

Objicitur quartò: Si electio prædestinatorum
ad gloriam esset pure gratuita, & antecedens
prævisionem meritum, etiam reprobatio fie-
ret ante prævisa demerita seu peccata: Conse-
quens est falsum, ut constabit ex infra dicendis:
Ergo & Antecedens. Sequela Majoris videtur
manifesta, nam si ante prævisionem meritum
Deus elegit homines ad gloriam, ex vi talis ele-
ctionis manebit in Deo certus & determinatus
numerus salvandorum, & non solum formaliter
sed etiam materialiter: Ergo aliqui non sic ele-
cti, manebunt exclusi à gloria: Ergo illa electio
est virtualis exclusio reliquorum à gloria ante
prævisa demerita.

A Respondeo distinguendo Majorem. Si repro-
batio sumatur pure negativè, & pro voluntate
non admittendi aliquos ad gloriam, transeat Ma-
jor. Si sumatur positivè, & pro voluntate inflig-
gendi penam, nego Majorem. Solutio patebit
ex dicendis disp. 5. ubi agemus de reprobatione.

Objicitur quintò: Si prædestinatio fieret ante
prævisa merita, maximè quia id petit ordinatus
modus appetendi media, & dependentia essen-
tialis electionis ab intentione. Sed hæc ratio ni-
mis probat: Ergo nostra sententia falso nectitur
fundamento. Major constat ex supra dictis, Mi-
nor verò probatur. Si hæc ratio valeret, proba-
ret quòd Deus, etiam de potentia absoluta, non
potuit efficaciter eligere homines ad gratiam &
ad merita, nisi præsupposita intentione efficaci
gloriæ: Sed hoc non est dicendum: Ergo &c. Se-
quela Majoris probatur: quia Deus non potest
ullà potentia appetere inordinatè, nec essentia-
les dependentias variare.

Respondet concessa Majori, negando Mino-
rem; ad cuius probationem dicendum est, Deum
duobus modis potuisse se gerere in collatione
gratiæ & meritum. Uno modo ut vellent & a-
maret illa ut media solum sufficientia, nec ut in-
fallibiliter cum gloria connexa. Secundo taliter
quòd vellent & amaret gratiam & merita, ut me-
dia efficacia, & infallibiliter cum gloria conne-
xa. Primo modo potuit Deus efficaciter eligere
homines ad gratiam & ad merita, absq; præsup-
posita intentione gloriæ, non autem secundo
modo. Sicut enim repugnat assensum evidentem
conclusionis, quatenus conclusio est, haberi sine
evidenti præmissarum assensu; ita electionem ef-
ficacem medii ut infallibiliter connexi cum fi-
ne, poni sine prævia efficaci finis intentione.

§. III.

Alia Adversariorum ratiuncula infringuntur.

Objicitur sextò: Secundum Scripturam & SS.
Patres, numerus electorum, si comparetur
ad multitudinem reprobatorum, valde exiguus
est: unde Christus sæpe repetit in Evangelio,
Multis sunt vocati, pauci vero electi. Et Luca 12. nu-
merum electorum vocat parvulum gregem: *No-
lite* (inquit) *timere pusillus grex, qui* (ut Tertullia-
ni verbis utar) *est de singularitate sua famosus, ut a-
les Orientis quem phœnicem vocant.* Sed non videtur
conveniens, nec divinæ bonitati consonum, hæc
exiguitatem numeri salvandorum referre in so-
lum beneplacitum voluntatis divinæ, cum dica-
tur Sapient. 1. *Sentite de Domino in bonitate: & bo-
num, ut docet Dionysius cap. 1. de divin. nomi-
nibus, sit maximè sui diffusivum & communicati-
vum: Ergo illa debet reduci ad angustias volun-
tatis humanæ, quæ non se conformat anteceden-
ti Dei voluntati, ejusq; electioni non consentit;*
& consequenter prædestinatio à futuro consen-
su voluntatis humanæ, tanquam à causa, vel sal-
tem tanquam à conditione dependet.

Respondet primò ex Augustino, hanc exigui-
tatem numeri salvandorum, in peccatum origi-
nale, & in primi parentis culpam, qui totam na-
turam humanam reddidit Deo exosam, tanquam
in causam debere reduci. Ita S. Doctor in En-
chir. cap. 99. ubi ait: *Qui liberantur ex univer-
sa generis humani damnatione, sic oportuisse libera-
ri, ut ex pluribus non liberatis ostenderetur quid
meruisset universa conspersio, & quòd etiam istos*

debitum iudicium Dei duceret, nisi eius in debita misericordia subveniret. Et Epist. i 57. ad Optatum inquit: Tam parvam esse multitudinem electorum, ut ipsa reiectorum multitudine ostenderetur, quam nullus momenti apud Deum iustū sit, quam aliter numerositas iustissime damnatorum, atque ut hinc intelligant qui ex ipsa damnatione redimuntur, hoc fuisse debitum massa illi universa, quod tam magna parti eius redditam cerneretur, non solum in eis qui originali peccato multa addunt mala voluntatis arbitrio, verum etiam in tam multis parvulis, qui tantummodo vinculo peccati originalis obstricti, sine gratia mediatoris ex hac luce rapiuntur.

81 Respondeo secundō, Deum hac paucitate numeri electorum, divinæ electionis eminentiam voluisse ostendere, & significare quā gratuitus, quā admirabilis, quā Dei proprius, quā humilibus pervius, ac superbis repugnans, & denique quā excelsus, & sublimis sit ille finis, ad quem electos suā prædestinatione evehit & transmittit. Videmus enim, quod quantō aliqua sunt nobiliora & excellentiora, tantō sunt rariora & minus communia; ut constat in auro, gemmis, unionibus, & lapidibus pretiosis: Mediocria & in turbam nascentia, saepe natura producit, eximia verō ipsa raritate commendat, inquit Seneca Epist. 42.

Quatuor modis divina bonitas diffundit, & ad extra communicat: scilicet in ordine naturæ, gratiæ, gloriæ, & unionis hypostaticæ: cum hoc tamen discrimine, quod prima communicatio, quæ est omnium infima, est aliis magis extensa, & totum universum continet, omnibusque creaturis communis est. Secunda minus porrigitur, & solas creaturas intellectuales, quas Deus ad ordinem supernaturalem evehit, sinu suo complectitur. Tertia adhuc minus extenditur, & solis prædestinatis propria est. Ultima denique, quæ est omnium præstantissima, aliasque infinitum excedit, solam Christi humanitatem, ad esse personale Verbi Divini assumptam, respicit.

Addo, etiam quod intentio Dei prædestinantis fuit, sibi singulari & speciali vinculo & titulo devincire electos, quapropter rarum debuit fuisse hoc beneficium: nam teste Seneca libro 1. de beneficiis cap. 14. Beneficium quod quibuslibet datur, nulli gratum, quod vales gratum esse, rarum efficit: qui patitur sibi imputari vulgaris.

§. IV.

Solvuntur argumenta & absurda ex inconvenientibus perita.

82 Denique arguunt quidam Recentiores cum Lessio, ex pluribus absurdis & inconvenientibus, quæ dicunt sequi ex nostra sententia. In primis asserunt illam videri rudem & asperam, Dei que bonitate indignam. Quæ enim (inquunt) non dicam bonitas, sed æquitas patitur, ut Deus ante omnem præscientiam futuri nostri consensūs, & nullā omnino habitā ratione usūs liberi arbitrii, quosdam homines efficaciter ad gloriam eligat, & reliquos spernat & abiciat? Secundo, Hac sententia non parum derogare videtur divinæ sinceritati: quia non sincerè agere, est actiones externas non convenire interno affectui: Sed si vera esset nostra sententia, Dei actiones externæ longè essent dissimiles interno ipsius affectui, nam Deus omnes homines, maxime verò fideles, per Ecclesiam nomine Dei lo-

quentem, indifferenter hortatur ut salutem suā operentur, omnibus eadem sacramenta exponit, ac Christum Dominum in Eucharistia offert; & sic actiones Dei externæ pro salute hominum, sunt pares erga omnes fideles; & nihilominus in nostra sententia, interni ejus affectus sunt erga illos omnino dispares ac dissimiles; cum occulto mysterio, sine ullis meritis vel demeritis præstis, quosdam efficaciter eligat ad gloriam, & ceteros ab ea excludat, seu ad illam non assumat. Certè ludere videtur sic amari, vel illudere.

Tertiō dicunt, hanc sententiam studium propriæ salutis, & zelum animarum extinguere. Nam si illa esset vera, posset unusquisque dicere: si sum antecederet prædestinationi, quamvis hic & nunc non sim sollicitus de mea salute, non tamen ab illa excidam, sed suo tempore confluat certissime. Si vero non sum ita prædestinatus antecederet, irriterunt mei conatus ad salutem meam operandam. Idem dilemma facere posset, quisvis vocatus ad procurandam animarum salutem. Posset enim dicere: vel hæc anima cujus hic & nunc salutem promovere possim, electa est antecederet à Deo, vel non? Si primum, me hic & nunc quiescente, nihil tamen illi peribit de gloria, imò nec de gradu gloriæ ad quem est destinata. Quod si hæc anima non est electa antecederet, frustra laborabo. Ex hoc inferunt illi Authores, nostram sententiam populis prædicandam non esse, eò quod homines in salute procuranda seges, bonorumque operum minus studiosos reddere posset.

Demum contendunt, decretum efficax dandi gloriam ante prævisa merita, omnem eventum libertatem, & fatalem necessitatem inducere: quia, inquirunt, tale decretum est quædam impositio meam libertatem antecedens, & in sua efficacia, à quocumque actu meæ voluntatis independentens, nec in manu mea est illud avertere, aut illi jam dato & posito resistere.

Hæc sunt præcipua quorundam Recentiorum argumenta, quibus nostram sententiam, & firmum, ac inconcussum gratuitæ prædestinationis fundamentum conantur evertere. Quibus in primis respondeo, quod hæc omnia inconvenientia fuerunt olim D. Augustino à Pelagianis & Semipelagianis sæpius objecta, ut fusè ostendimus Præfatu præcedenti, eaque S. Doctores nihil moverunt, quominus sententiam suam de gratuita Dei prædestinatione, constanter tuerentur, & perseveranter teneret usque ad mortem. Neque scandala quæ ob id oriebantur, & nonnullis accidebant, curanda esse putavit, iudicium esse passiva, & quæ ex inscitia veritatis, & impericia Divinarum Scripturarum nascerentur. Ita Pererius Tom. 6. disputationum selectarum in Sacram Scripturam, ad illa verba Apostoli ad Roman. 9. Ergo cuius vult miseretur, & quem vult indurat. Idem testatur Claudius Typhanus, novissimus Societatis scriptor, libro de prioribus & posterioribus cap. 53. ubi hæc scribit. Quomodo ubi primam Augustinus suam illam de discretionem electorum à reprobis ex solo Dei beneplacito, sententiam evalgavit, nonnulli Catholicis, & non contemnenda in Ecclesia auctoritas viri (plures scilicet Galliarum Episcopi) eam sunt offensi, dicebantque, ut vera esset, populis prædicandam non esse, quod homines in salute procuranda seges, bonorumque operum minus studiosos reddere posset: sic non desistere posset, suntque adhuc, qui doctrinam illam, non modo falsam, sed